

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमानिम्नानुसारका चरणमा परीक्षालिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण, अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण र व्यवस्थापन	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न(MCQ)	५० प्रश्न X १ अङ्क	४५ मिनेट
				विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	२ प्रश्न X ५ अङ्क ४ प्रश्न X १० अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथमचरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीयचरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रमखारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण, अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण र व्यवस्थापन

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण

- 1. सामान्य ज्ञान (30× 1 Mark = 30 Marks)**
- 1.1 भूगोल सम्बन्धी**
- 1.1.1 विश्वको भूगोलको सामान्य जानकारी
- 1.1.2 नेपालको भूगोल (भौतिक, सामाजिक र आर्थिक)
- भौगोलिक अवस्था/स्वरूप: किसिम र विशेषताहरु
 - प्राकृतिक स्रोतहरुको किसिम, स्थिति, महत्व र वर्तमान अवस्था
 - भौगोलिक विविधता र जनजीवन
 - नेपालमा पाईने हावापानीको किसिम र विशेषताहरु
- 1.2 इतिहास र संस्कृति सम्बन्धी**
- 1.2.1 विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु
- 1.2.2 नेपालको इतिहास, प्रचलित प्रमुख धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषाभाषी, कला, साहित्य बारे सामान्य जानकारी
- 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था**
- 1.3.1 विकासका पूर्वाधारहरु- कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, विद्युत, वैदेशिक रोजगार र मानव संशाधन
- 1.3.2 योजनावद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी
- 1.4 नेपालको वर्तमान संविधान (सम्बैधानीक अंगहरु, कार्यपालिका र सरकारका तहहरु र प्रत्येक तहहरुका सरकारको कार्यक्षेत्र) सम्बन्धी जानकारी**
- 1.5 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण एवं नेपालमा हवाई यातायात तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास बारे जानकारी (नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३; नागरिक उड्डयन नियमवाली, २०५८; हवाई नीति, २०६३; पर्यटन नीति, २०६५)**
- 1.6 अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उड्डयन सम्बन्धित क्षेत्रिय संगठन बारे सामान्य जानकारी**
- 1.7 नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संयुक्त राष्ट्रसंघ (UNO), सार्क (SAARC), बिमस्टेक (BIMSTEC), आसियान (ASEAN), युरोपियन संघ (European Union), विश्व व्यापार संगठन (WTO), विश्व बैङ्क (WB), अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष (IMF) र एशियाली विकास बैंक (ADB) सम्बन्धी जानकारी**
- 1.8 पर्यावरण, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन, जैविक विविधता एवं विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु बारे जानकारी**
- 1.9 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरु**

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौ तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

2. **बौद्धिक परीक्षण(General Ability Test)**

(10× 1 Mark = 10 Marks)

2.1 **Verbal Reasoning Test:**

- 2.1.1 Jumble words, Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix
- 2.1.2 Ranking Order Test, Direction and Distance Sense Test
- 2.1.3 Common Sense Test, Logical Reasoning
- 2.1.4 Assertion and Reason, Statement and Conclusions
- 2.1.5 Arithmetical Reasoning/Operation
- 2.1.6 Decimal, Fraction, Percentage, Ratio, Average
- 2.1.7 Data interpretation, Data verification

2.2 **Non-verbal/Abstract Reasoning Test:**

- 2.2.1 Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification
- 2.2.2 Figure Matrix, Pattern Completion/Finding, Grouping of identical figures,
- 2.2.3 Analytical Reasoning Test
- 2.2.4 Figure Formation and Analysis, Rule Detection
- 2.2.5 Water images, Mirror images, Cubes and Dice, Venn-diagram

3. **अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण (English Language Competence Test)**

(10× 1 Mark = 10 Marks)

3.1 **English Grammar**

3.1.1 **Vocabulary and Usage**

(3× 1= 3 Marks)

- Usage of words, Single word for expressions, Synonyms/Antonyms, Derivatives, Homonyms/Homophones, Idioms and Phrases

3.1.2 **Syntactic ability**

(3× 1= 3 Marks)

- Parts of speech, Agreement, Tense aspect, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts (tense, number, person), Transformations, Varieties, Direct and Indirect Speech

3.2 **Comprehension:**

(4× 1 = 4 Marks)

- 3.2.1 Questions will be asked based on the passage given. The questions will try to accommodate the following areas:
 - Fact finding
 - Inferential
 - Core theme
 - Issues raised
 - Language based

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

व्यवस्थापन

- १. सार्वजनिक व्यवस्थापन** **२० अङ्क**
- १.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र नवीनतम अवधारणा
- १.२ सार्वजनिक व्यवस्थापन संचालन विधिहरू
- २.१.१ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिकाहरू
- २.१.२ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण
- २.१.३ सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- १.३ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्वको प्रकार, प्रवृत्ति र यसको भूमिका
- १.४ प्रशासनिक उत्तरदायित्वको परिचय, किसिम र चुनौतीहरू
- १.५ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- १.६ सार्वजनिक प्रशासनमा निर्णय लिने प्रक्रिया
- १.७ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- १.८ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- २. संगठन** **१० अङ्क**
- २.१ संगठनको परिचय तथा संगठन गठनका आधारहरू
- २.२ संगठनको विभिन्न स्वरूप - Flat, Vertical, Matrix, Dome bell
- २.३ नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा संगठनका सिद्धान्तहरूको प्रयोग
- २.४ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू
- २.४.१ संगठनात्मक व्यवहार
- २.४.२ समूह गतिशीलता
- २.४.३ समूहगत कार्य
- २.४.४ जनशक्ति योजना
- २.५ संगठनात्मक परिवर्तनको स्वरूप, परिवर्तन प्रकृयाका चरणहरू, परिवर्तनीय अवरोधहरूको पहिचान तथा समाधान
- २.६ संगठनात्मक वातावरणको मूल्यांकन, वातावरणीय सूक्ष्म परीक्षण र SWOT Analysis
- २.७ संगठनात्मक प्रभावकारीता र प्रभाव पार्ने तत्वहरू
- ३. व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू** **२० अङ्क**
- ३.१ व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- ३.२ कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- ३.३ व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- ३.४ कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन
- ३.५ द्वन्द्व व्यवस्थापन
- ३.६ तनाव व्यवस्थापन
- ३.७ समय व्यवस्थापन
- ३.८ प्रकोप व्यवस्थापन

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौ तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.९ संकट व्यवस्थापन
- ३.१० परिवर्तन व्यवस्थापन
- ३.११ गुनासो व्यवस्थापन
- ३.१२ जनसम्पर्क व्यवस्थापन

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत बहुवैकल्पिक)				
खण्ड	विषय		अङ्कभार	प्रश्न संख्या
(क)	१. सामान्य ज्ञान		३०	३० प्रश्न X १ अङ्क = ३०
	२. बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test)		१०	१० प्रश्न X १ अङ्क = १०
	३. अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण(English Language Competence Test)		१०	१० प्रश्न X १ अङ्क = १०
जम्मा			५०	५० प्रश्न X १ अङ्क = ५०
प्रथम पत्र (विषयगत)				
(ख)	व्यवस्थापन	१. सार्वजनिक व्यवस्थापन	२०	२ प्रश्न X ५ अङ्क= १० ४ प्रश्न X १० अङ्क= ४०
		२. संगठन	१०	
		३. व्यवस्थापन	२०	
जम्मा			५०	

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

१. लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय

- १.१ लेखापालनको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
- १.२ लेखा प्रणालीको परिचय र प्रकार
- १.३ दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाताहरू
- १.४ लेखा प्रणालीका क्षेत्रहरू : वित्तीय लेखांकन, व्यवस्थापन लेखांकन, लागत लेखांकन, आम्दानी लेखांकन र जिम्मेवारी लेखांकन
- १.५ खाताका प्रकार र डेबिट र क्रेडिटका नियमहरू
- १.६ लेखाङ्कन प्रणालीका आधारहरू : नगद(Cash), प्रोदभावी(Accrual) र मिश्रितमा आधारित
- १.७ लेखा सम्बन्धी विभिन्न शब्दावलीहरूको ज्ञान : सम्पत्ति, खर्च, आम्दानी, पुँजी र दायित्व

२. लेखा अभिलेख

- २.१ लेखाङ्कन समिकरण (Accounting Equation) तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
- २.२ गोश्वरा भौचर, नगदी पुस्तिका, बैंक नगदी किताव र वजेट हिसावको परिचय, प्रविष्टि, उद्देश्य र महत्व
- २.३ सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance)को अर्थ, विशेषता र उद्देश्य तथा सन्तुलन परीक्षण तयार पार्ने विधिहरू, संतुलन परीक्षण नमिल्ने कारणहरू र मिलाउने तरिका
- २.४ लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरिका
- २.५ बैंक हिसाव मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement): अर्थ, उद्देश्य र महत्व तथा मौज्जात फरक पर्नाका कारण, मिलानका तरिकाहरू
- २.६ पुँजीगत (Capital) तथा आयगत (Revenue) खर्च सम्बन्धी अवधारणा
- २.७ लेखांकन नीतिहरू : ह्रास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरीद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मुल्यांकन, चालु पूँजी व्यवस्थापन
- २.८ नेपाल लेखा मापदण्ड (Nepal Accounting Standard)

३. आर्थिक विवरणहरू

- ३.१ लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
- ३.२ कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टि
- ३.३ आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
- ३.४ आर्थिक विवरणहरू
 - ३.४.१ आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - ३.४.२ वासलात (Balance Sheet)
 - ३.४.३ नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)
 - ३.४.४ फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
- ३.५ वित्तीय/आर्थिक विश्लेषण
 - ३.५.१ Liquidity Ratios
 - ३.५.२ Profitability ratios
 - ३.५.३ Activity Ratios
 - ३.५.४ Leverage Ratios
- ३.६ कोष लेखांकन र आयोजना लेखांकन
- ३.७ वैदेशिक मुद्रामा कारोवारको लेखांकन
- ३.८ रकमान्तर तथा सोधभर्ना लेखांकन

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह अधिकृत, छैठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

४. लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण

- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
- ४.२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र यसका तरीकाहरू
- ४.३ आन्तरिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण
- ४.४ कार्यमूलक लेखा परीक्षण
- ४.५ व्यवस्थापन लेखा परीक्षण
- ४.६ कर लेखापरीक्षण (Tax Audit)
- ४.७ बेरुजु र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.८ लेखापरीक्षण टिपोट
- ४.९ जालसाजी अनुसन्धानका तरीकाहरू
- ४.१० आर्थिक अनुशासन, वित्तीय व्यवस्थापन र लेखापरीक्षण
- ४.११ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राजस्वका स्रोतहरू

५. आर्थिक प्रशासन

- ५.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्व
- ५.२ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
- ५.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण
- ५.४ वित्तीय योजना
- ५.५ एकल खाता कोष : परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
- ५.६ कर : अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व
- ५.७ सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण
- ५.८ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राजस्वका स्रोतहरू

६. ऐन र नियमहरू

- ६.१ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाकाशर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- ६.२ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
- ६.३ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
- ६.४ आयकर ऐन, २०५८ तथा आयकर नियमावली, २०५९
- ६.५ मूल्य अभिवृद्ध कर ऐन, २०५२
- ६.६ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
- ६.७ लेखा परीक्षण ऐन, २०४८
- ६.८ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ६.९ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्थापना, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
सेवा सम्बन्धी	(क)	५०	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १०	४ प्रश्न X १० अङ्क = ४०
	(ख)	५०	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १०	४ प्रश्न X १० अङ्क = ४०
जम्मा		१००	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २०	८ प्रश्न X १० अङ्क = ८०